

Raport trimestrial de monitorizare a politicilor publice

PROIECT: "Educație egală – Împreună pentru copii" - 150220

Activitate proiect: A2 SISTEM DE IDENTIFICARE SI MONITORIZARE A POLITICILOR PUBLICE ACTUALE IN DOMENIUL EDUCATIEI

Autor:

Claudiu Ivan

Expert Politici Publice

Aprobat:

Andreea Nedelcu,

Manager proiect

Ianuarie 2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Evenimente de politică publică educațională relevante în perioada noiembrie 2022-ianuarie 2023:

NOIEMBRIE 2022

16.10.2022: A fost publicat Ghidul de implementare pentru Schema de Granturi Programul Național Reducerea Abandonului Școlar - runda 1, finanțată prin Componenta C15 - Educație a Planului Național de Redresare și Reziliență

https://www.edu.ro/comunicat_presa_100_2022_publicare_ghid_PNRAS

1.11.2022: Punct de vedere Ministerul Educației privind eventuale „reduceri” ale duratei cursurilor școlare

https://www.edu.ro/comunicat_presa_102_2022_punct_vedere_reducere_program_scolar

11.11.2022: Ministerul Educației a lansat campania „Nu sunteți singuri. Împreună oprim violența din școli”

https://www.edu.ro/campanie_antiviolența_Nu_sunteți_singuri

De analizat și facilitarea Școli fără bullying – grup de acțiune la nivelul școlii:

<http://www.scolifarabullying.ro/grup-de-actiune-antibullying>

17.11.2022: Adoptarea Ordonanței de Urgență pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011, prin care se propune introducerea unei sume forfetare oferite elevilor navetiști

https://www.edu.ro/comunicat_presa_107_2022_adoptare_OUG_transport_scolar

DECEMBRIE 2022

7.12.2022: Bugetul pentru învățământ prevăzut pentru anul 2023 este de 49.509 milioane de lei, respectiv 3,2% din PIB

https://www.edu.ro/comunicat_presa_112_2022_buget_2023

28.12.2022: La inițiativa Ministerului Educației, a fost adoptată în ședința din 28 decembrie 2022, Hotărârea de Guvern nr. 1604/2022 pentru aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementare și

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

modificarea anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației. Actul normativ aduce două vești importante pentru educație și pentru copiii din comunitățile dezavantajate.

1. Se alocă 1200 de noi posturi de consilieri școlari, reprezentând o creștere de 50% față de numărul actual.
2. Sunt reglementate, pentru prima dată, serviciile complementare de tip ludotecă, grup de joacă și grădiniță comunitară.

https://www.edu.ro/comunicat_presa_118_2022_adoptare_HG_educatie_timpurie

30.12.2022: ORDIN Ministerul Educației nr. 6000 privind aprobarea Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) și a Metodologiei de implementare și utilizare a modulului informatic MATE pentru prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii. PUBLICAT: MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, Nr. 1252/30.XII.2021

https://www.edu.ro/sites/default/files/OM_6000_aprobare_mecanism_MATE.pdf

IANUARIE 2022

6.01.2023: [Consultare publică] Ghidul Solicitantului pentru apelul „Dezvoltarea serviciilor de educație timpurie complementare”

https://www.edu.ro/consultare_publica_ghid_solicitant_apel_dezvoltare_servicii_educatie_timpurie_complementare

11.01.2023: Webinar pentru beneficiarii apelului competitiv de proiecte „Dotarea cu mobilier, materiale didactice și echipamente digitale a unităților de învățământ preuniversitar și a unităților conexe”

https://www.edu.ro/comunicat_presa_01_2023_webinar_informare_apel_PNRR

18.01.2023: A fost adoptată Strategia națională privind educația pentru mediu și schimbări climatice 2023 – 2030.

https://www.edu.ro/comunicat_presa_03_2023_adoptare_SNEM

30.01.2021: Ziua Internațională pentru Nonviolență în Școală, vezi date recente făcute publice de organizația Salvați Copiii:

https://www.edu.ro/comunicat_presa_mesaj_ministru_04_2023_Zi_internationala_no_nviolenta_scoala

https://www.salvaticopiii.ro/sci-ro/media/Documente/Numarul-cazurilor-de-bullying-din-scoli-a-crescut-cu-aproape-o-treime_1.pdf

ANALIZA politicilor publice

Conform metodologiei de monitorizare stabilite vom avea în vedere o schemă analitică care va urmări, alături de contextul socio-economic particular, cele două mize fundamentale ale ecosistemului de învățare românesc (edusistem), anume **nivelul de incluziune școlară** (care este calitatea participării școlare – avem în vedere inclusiv nivelurile preșcolar și antepreșcolar) și **nivelul de echitate școlară** (amplourea și rezultatele participării școlare). Vom relaționa politicile publice inițiate în România în perioada considerată (noiembrie 2022 – ianuarie 2023) cu această schemă analitică. În etapele următoare vom lărgi spectrul analizei incluzând și alte măsuri de politică publică existente, adoptate anterior, care au o relevanță majoră în raport cu cele două mize menționate (incluziunea și echitatea). Dar, în acest raport trimestrial ne vom raporta doar la politicile inițiate în intervalul menționat pentru a ilustra modul de lucru și de analiză.

Ne vom referi în analiză la următoarele acțiuni inițiate și reglementate în mod specific de Ministerul Educației în perioada menționată:

1. **Serviciile de educație timpurie complementară:** Hotărârea de Guvern nr. 1604/2022 adoptată de Guvernul României în ședința din 28 decembrie 2022 pentru aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementare și modificarea anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

2. **Măsuri de combatere a violenței școlare:** Ministerul Educației a lansat campania „Nu sunteți singuri. Împreună oprim violența din școli” https://www.edu.ro/campanie_antiviolența_Nu_sunteți_singuri. Un model propus de societatea civilă este și facilitatea ”Școli fără bullying – grup de acțiune la nivelul școlii” realizat de organizația Salvați Copii: <http://www.scolifarabullying.ro/grup-de-actiune-antibullying>
3. **Măsuri pentru prevenirea și combatere abandonului școlar –** Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) - <https://mate.edu.ro/>

Context socio-economic particular, cu configurare normativă, valorică, culturală specifică a comunității	Miza avută în vedere	Reglementare publică relevantă pentru comportamentul:		
		Actorilor implicați în furnizarea serviciilor educaționale	Tutorilor/familiei copiilor în relație cu parcursul școlar al acestora	Altora părți interesate procesului educațional pentru a crește caracterul inclusiv și echitabil al acestuia
1. Nivelul de incluziune școlară	Creșterea cu 1200 a numărului de posturi de consilieri școlari. Facilitarea implicării în activități de prevenire a bullying-ului și conștientizarea acestui fenomen – campanie MENm proiecte ale societății civile. Utilizarea facilităților Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) – prevenire prin creșterea incluziunii educaționale, intervenție, compensare, pilonul 5 al abordării MATE de formare a profesorilor.	Îndrumarea și consilierea părinților; Organizarea unor cursuri de educație parentală sau altor cursuri solicitate de părinții sau reprezentanții legali ai copiilor; Campania inițiată de MEN „Nu sunteți singuri. Împreună oprim violența din școli” pentru a preveni manifestarea violenței în școli care își găsește printr adresanți părinții	Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) prin: - Implicarea SPAS-urilor în cadrul componentei de prevenire; - Asigurarea unui parteneriat între școli, elevi, părinți dar și servicii locale precum SPAS: ”SPAS va juca rolul cheie în sprijinul acordat elevilor care au nevoie de intervenții de nivel 3 sau 4, de acțiune în această situație la sesizarea cadrelor didactice.” - Pilonul 2 al abordării MATE, colaborare între instituții din diferite sectoare și niveluri	
2. Nivelul de echitate școlară	Înființarea a 2.550 de posturi pentru asigurarea personalului necesar înființării, până în 2026, a 850 de grădinițe comunitare/grupuri de joacă/ludoteci.	Înființarea serviciilor de educație timpurie complementară Eforturi de reducere și prevenire a abandonului școlar prin intermediul pilonurilor 2 și 3 ale abordării MATE care prevăd întâlniri regulate cu familiile elevilor	Autorități publice implicate în furnizarea serviciilor de educație timpurie complementară SPAS-uri prin promovarea participării școlare prin facilitarea MATE	

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020**REZULTAT - tip edusistem (ecosistem de învățare):**

Măsurile de politică inițiate de Ministerul Educației privind educația timpurie complementară, prevenirea și combaterea abandonului școlar (Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație – MATE) și cele privind combaterea violenței școlare (în mod proeminent, bullying) au darul de a contribui la crearea unui ecosistem de învățare inclusiv și echitabil, dacă sunt utilizate de către unitățile școlare care au nevoi și provocări în acest sens.

Creșterea numărului de profesioniști anunțată de adoptarea HG nr. 1604/2022 în 28 decembrie 2022 (+1200 consilieri școlari, +2.550 posturi necesare în servicii de educație ante și preșcolară) pot întări și capacitatea școlilor în crearea unui ecosistem inclusiv, prietenos copilului, adaptat nevoilor și particularităților diverse a elevilor proveniți din medii diferite. Sistemul MATE permite o mai adecvată evaluare a stării de fapt din punct de vedere al incluziunii și echității educaționale identificând elevii în risc de abandon școlar sau părăsire timpurie a școlii. Toate aceste eforturi, corelate cu cele de conștientizare a necesității de a trata cu atenție problema violenței școlare, a fenomenelor de bullying în toate formele sale prin campanii adresate tuturor actorilor importanți – cadre didactice, elevi, părinți, organizații ale sectorului societății civile - pot contribui la atingerea climatului incluziv dorit și obținerea unor rezultate echitabile.

Însă, dincolo de acest cadru formal stabilit la nivel de reglementare este important a urmări în ce măsură aceste măsuri de politică publică au ecouri la firul ierbii, la nivelul școlii și al furnizării efective a serviciilor educaționale. În acest scop, în școala Gornești din județul Mureș dar și în școlile din proximitate, situate în județ, vom urmări în ce măsură campania împotriva violenței școlare s-a derulat și a produs efecte. De asemenea este de analizat în ce măsură sistemul MATE este adoptat și implementat în aceste școli și în ce măsuri cadrul normativ de servicii complementare de educație timpurie a creat facilități concrete pentru beneficiarii locali. Începând cu luna februarie va fi lansată o oportunitate de finanțare prin PNRR pentru dezvoltarea serviciilor complementare de educație timpurie de care școlile din județ vor putea beneficia. Este de analizat interesul și gradul de pregătire al actorilor implicați în furnizarea serviciilor educaționale în acest scop.

Întrebări legitime în acest context de discutat:

1. **Consilier școlar.** Va primi școala din Gornești sau alte școli din județul Mureș un post de consilier școlar ca urmare a actului normativ adoptat (HG nr. 1604/2022 din 28 decembrie 2022)? Cum poate beneficia școala de această facilitate deschisă de actul normativ, care sunt demersurile necesare? Cine decide alocarea acestor posturi? Inspectoratul școlar județean? Pute face școala vreun demers propriu pentru a beneficia de această facilitate?
2. **Posturi pentru dezvoltarea serviciilor educaționale preșcolare și antepreșcolare.** Există nevoia la nivelul școlii din Gornești (sau a altor școli din județ) pentru dezvoltarea unor servicii de educație timpurie complementare? În actul normativ referitor de reglementare a acestor servicii (HG nr. 1604/2022 din 28 decembrie 2022 care modifică și anexa nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea

și funcționarea Ministerului Educației, care a permis extinderea cu 2.550 de posturi pentru asigurarea personalului necesar înființării, până în 2026, a 850 de grădinițe comunitare/grupuri de joacă/ludotecii) este prevăzută o facilitate de extindere a infrastructurii de furnizare a serviciilor de educație timpurie în forma complementară. Cum anume pot fi dezvoltate aceste servicii în cadrul unei școli precum cea din Gornești? Serviciile de educație timpurie pot fi organizate ca structură a unității școlare. Una dintre condiții este să existe minim 20 de cereri pentru educație preșcolară în circumscripția școlară care nu au putut primi un răspuns pozitiv (pentru care nu există locuri disponibile în localitate). Corelat cu măsura de înființare a acestor posturi va exista o facilitate de dezvoltare a acestor servicii de educație timpurie complementară prin accesarea fondurilor PNRR, conform ghidului de finanțare publicat în dezbatere publică aceste fonduri pot fi accesate în cadrul unui parteneriat între unitatea școlară și autoritatea publică locală, parteneriat din care poate face parte și un ONG.

3. **Sistemul MATE.** În cadrul școlii există provocări specifice legate de abandon școlar, părăsire timpurie a școlii, rezultate slabe ale elevilor, nivel redus de acumulări educaționale? Care sunt condițiile socio-economice specifice din localitate relevante sau care condiționează participarea școlară, rezultatele școlare ale elevilor? În condițiile specifice din școală, localitate, a fost implementat Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație – MATE ca instrument de prevenire a abandonului școlar și de creștere a acumulărilor educaționale ale elevilor? Dacă da, cum funcționează? Dacă nu, de ce nu a fost implementat? Se colaborează cu SPAS (Serviciul Public de Asistență Socială) în intervențiile pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar, părăsirii timpurii a școlii? De ce da, de ce nu?
4. **Violență școlară și incluziune școlară.** Există în școală probleme legate de violență școlară? Sunt manifeste forme de violență școlară (bullying, hărțuire, agresiuni fizice etc.) sau există risc de așa ceva? S-a derulat în școală campanie de prevenire a violenței școlare? Sub ce formă, în ce componente dintre cele recomandate în inițiativa Ministerului Educației, campania publică împotriva violenței în școli? (<https://www.edu.ro/campanie-antiviolența-Nu-sunteți-singuri>). A fost constituit în școală un grup antibullying, conform reperelor menționate aici: <http://www.scolifarabullying.ro/grup-de-actiune-antibullying> ?
5. **Alte facilități școlare, PNRAS (Schema de Granturi Programul Național Reducerea Abandonului Școlar).** A încercat școala să atragă fonduri pentru a iniția acțiuni de prevenire și combatere a abandonului școlar prin intermediul acestei facilități?

Aceste facilități puse la dispoziție prin reglementările legale au fost utilizate până acum de școala din Gornești, de alte școli din Județul Mureș? De ce și ce anume s-ar putea face suplimentar?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Concluzii

Analiza derulată a considerat un set de măsuri de politică publică inițiate de Ministerul Educației în perioada noiembrie 2022 – ianuarie 2023. Au fost selectate acele măsuri care pot avea darul de a contribui la îmbunătățirea ecosistemului de învățare din cadrul unei școli, prin îmbunătățirea climatului incluziv (cum se simt elevii în școală) și de echitate educațională (care este riscul de neparticipare școlară, de eșec școlar, de rezultate școlare deficitare în rândul celor care pot, dar au blocaje determinate de condițiile socio-economice în care trăiesc și care le marchează viața). Instrumentul MATE permite o monitorizare a ecosistemului de învățare din perspectiva riscului de abandon școlar, de eșec școlar și propune o abordare adaptată condițiilor locale pentru intervenție și prevenție a manifestării acestor fenomene. Educația timpurie este un mijloc de a preveni dificultățile școlare ale copiilor vulnerabili motiv pentru care a fost prezentată și discutată facilitatea oferită de dezvoltarea unor servicii de educație complementară în cadrul unității școlare deschisă de HG nr. 1604/2022 din 28 decembrie 2022. De asemenea campania antiviolență școlară inițiată de Ministerul Educației poate contribui la îmbunătățirea climatului școlar, la îmbunătățirea sau menținerea unor sentimente și emoții pozitive ale elevilor în raport cu participarea școlară. Rolul consilierilor școlar poate fi unul extrem de important în această direcție.

În cadrul dezbaterilor care vor avea loc la nivel local, în cadrul școlilor din județul Mureș (pornind de la experiența școlii Gornești) se pot aborda aspecte privitoare la modul în care produc efecte sau sunt utilizate măsurile și reglementările de politică publică amintite, anume:

1. **Serviciile de educație timpurie complementară:** Hotărârea de Guvern nr. 1604/2022 adoptată de Guvernul României în ședința din 28 decembrie 2022 pentru aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a serviciilor de educație timpurie complementare și modificarea anexei nr. 4 la Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației. **PREVEDE:** Creșterea cu 1200 a numărului de posturi de consilieri școlari din sistemul educațional românesc, înființarea a 2.550 de posturi pentru asigurarea personalului necesar înființării, până în 2026, a 850 de grădinițe

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

comunitare/grupuri de joacă/ludoteci, lansarea unui apel competitiv de atragere fonduri PNRR pentru deschiderea unor servicii de educație timpurie complementară.

- 2. Măsuri de combatere a violenței școlare:** Ministerul Educației a lansat campania „Nu sunteți singuri. Împreună oprim violența din școli” <https://www.edu.ro/campanie-antiviolența-Nu-sunteți-singuri> . Un model propus de societatea civilă este și facilitatea ”Școli fără bullying – grup de acțiune la nivelul școlii” realizat de organizația Salvați Copii: <http://www.scolifarabullying.ro/grup-de-actiune-antibullying> . Este preluată și derulată această campanie în școală? S-a creat un grup de lucru antibullying (prevenire, combatere)? Este evaluată manifestarea acestui fenomen în școală?
- 3. Măsuri pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar –** Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) - <https://mate.edu.ro/> . Este implementat acest mecanism la nivelul școlilor? Se consideră util? De ce nu, dacă nu a fost implementat?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

[Consultare publică]

https://www.edu.ro/consultare_publica_ghid_solicitant_apel_dezvoltare_servicii_educatie_timpurie_complementare

Ghidul Solicitantului pentru apelul „Dezvoltarea serviciilor de educație timpurie complementare”

Analiză aspecte de îmbunătățit și recomandări

p.3. Lista cauzele accesului deficitar la educație de calitate are loc de îmbunătățire. De exemplu una dintre cauzele este slaba participare la educație timpurie a grupurilor vulnerabile. Asta trebuie spus mai bine.

Apoi afirmația ” În momentul de față, rețeaua de creșe, grădinițe și alte servicii de educație și îngrijire timpurie din România nu este suficientă pentru a satisface cererea.” deși suntem de acord cu ea ar trebui întărită cu date. Este și o nuanță aici: nu este suficientă nu doar pentru a satisface cererea, dar mai ales pentru a acoperi numărul de copii de vârstă preșcolară existenți. Atâta vreme cât educația preșcolară va deveni obligatorie nu mai este vorba de un raport cerere (părinți care vor să își dea copiii la creșă / grădiniță) / oferta publică de locuri ci raport copiii existenți/capacitate de acoperire publică cu număr de locuri necesar. Cererea derivă și din alte cauze, chiar din calitatea inadecvată sau necorespunzătoare necesităților familiei: grădinița cu program normal (până al 12.00) descurajează un părinte cu serviciu să își trimită copilul la grădiniță, să facă cerere. Preferă o soluție proprie, pe bani sau cu rudele să țină copilul acasă până revine de la serviciu. Dacă programul de grădiniță ar fi prelungit (8 ore, care de fapt ar fi normal) atunci în unele situații cererile ar spori. Dar ministerul ar trebui să aibă în SIIIR această informație, să o poată extrage, în ce măsură infrastructura educației preșcolare este corespunzătoare numărului de copii/ de cereri.

P4. Cf. HG 1604/2022 și 369/2021 sunt specificații clare pentru dezvoltarea serviciilor complementare, care nu se sincronizează totalmente cu jaloanele de eligibilitate ale ghidului. De exemplu se vorbește în actul normativ de minim 20 de cereri nesoluționate, în ghid pragul de eligibilitate este 16. În ghid se definește eligibilitatea beneficiarilor prin selectarea lor ”CU PRECĂDERE” (recomandăm eliminare acestui termen) din zone marginalizate, dar în actul normativ se spune clar că ele se înființează în localitățile ”unde nu există suficiente creșe și grădinițe”.

Se vorbește de 2 spații/grupe din copii de 0-16 ani, nu se face distincția între grupe de antepreșcolar (creșe) și preșcolar (grădiniță), deși linia de finanțare PNRR a asumat distinct obiective separate pt antepreșcolar (creștere cu un anumit procent a copiilor înscriși) și pt preșcolar (alt procent). În actualul cadrul de gândire a ghidului se poate derula un proiect de investiție exclusiv cu copii de preșcolar (3-6 ani), chiar toată investiția poate emerge, teoretic, spre acest grup de vârstă. Și evident obiectivul pentru preșcolar va fi ratat.

P5. Se evocă sintagma grupuri dezavantajate, ea a fost utilizată în descrierea și fundamentarea investiției în PNRR. Este nevoie de clarificarea acestei sintagme – copiii în sărăcie, romi, din mediul rural, din familii monoparentale, cu dizabilități etc.

p.6 454R2 și 455R2 sunt defalcate pe grupuri de copii antepreșcolari și preșcolari, ca indicatori. Ghidul nu urmărește stratificarea grupului de copii eligibili pe aceste două componente, în funcție de aceste 2 caracteristici. Este o evidentă eroare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

p.6. Se vorbește ca țintă de MAXIMUM 20.600 de copii. Asta înseamnă ad literam și 0 copii. Ținta de definește cu minimum.

p.8. Trebuie clarificat dacă solicitant (lider) poate fi oricare din entitățile menționate, inclusiv un ONG. Nu este clar acum.

p.9 Criterii de eligibilitate. 16 părinți cu cereri nesoluționate, în HG 1604/2022 și 369/2021 se vorbește de 20. În plus, înaintarea unei cereri este chiar un proces de convingere, în condițiile în care copilul există. Scopul este să ajungă copii dezavantajați în serviciile școlare, luându-se cererea în calcul se eludează chiar criteriul vulnerabilității sociale (înaintarea sau nu a unei cereri este relaționat cu gradul de vulnerabilitate al familiei, nivel de educație, analfabetism etc.). Se perpetuează astfel inechitățile, intervenția nu contribuie adecvat la combaterea lor. **Eligibilitatea ar trebui să ia în calcul ponderea de copii dezavantajați din comunitate/circumscripție/localitate care nu urmează educație preșcolară și antepreșcolară, asta e fenomenul care trebuie combătut de fapt. Cererile pot să apară, să fie motivate de înființarea serviciilor complementare, dacă au calitate, dacă sunt de 8 ore (și ajută părinții vulnerabili care lucrează). Esența este să fie realizate aceste servicii acolo unde există copii dezavantajați care nu urmează pregătire preșcolară/antepreșcolară, nu unde nu există cereri. De ce să depună o cerere când știi din start că nu sunt locuri, că nu sunt posibilități? Este o fractură logică în ghid aici.**

P9. Recomandăm a se lua în calcul ca activitate eligibilă și investiții pentru a transforma serviciul de educație preșcolară "normală" (de 4 ore!) în serviciu de educație preșcolară prelungită (care de fapt este normal) prin dotare cu pătuțuri și hrană. În felul acesta unii părinți vor reconsidera opțiunea de a nu trimite la grădiniță copilul – hrana acordată copilului, ținerea 8 ore este concordantă cu interesele și nevoile familiei, în special a părinților care muncesc 8 ore, au mai mulți copii etc. Și așa se obține un mijloc adecvat de a crește procentul copiilor care participă la educație preșcolară/antepreșcolară.

p.10. În definirea eligibilității grupului țintă recomandăm eliminarea sintagmei "cu precădere" sau impunerea unui prag minim (50%) copii din medii dezavantajate printre beneficiari. Altfel formularea de acum permite selectarea sau derularea de investiții facilitate de această finanțare și în zone favorizate, din zonele dezvoltate ale țării. Definiția zonei defavorizate trebuie mai exact definită, chiar utilizând terminologia din Atlasul Băncii Mondiale. Așa cum se procedează acum se lasă o larghețe nepermisă în decuparea zonelor de eligibilitate. Ținta sunt copiii care nu urmează servicii preșcolare/antepreșcolare pentru că nu pot, nu pentru că nu vor (precum cei care au educator privat acasă sau bonă privată). Și contează totuși și forma serviciilor pentru ca ele să intereseze (vezi program normal/prelungit de care am vorbit sau calitatea cadrelor didactice).

P10. Alocare apelului de proiecte. Precizare ar trebui mutată la eligibilitatea investițiilor, pagina 9. Se spune că ar trebui să primească sprijin minim 12 luni beneficiarii. Dar 12 luni nu sunt echivalenți cu un an școlar – sunt și vacanțe, durata anului școlar este de fapt de vreo 10 luni. Mai corect ar fi pe perioada minimă a unui an școlar. Altfel se creează desincronizare între cadre serviciile regulate existente și serviciile prevăzute în proiect.

Se mai spune că valoarea proiectului depinde de numărul de copii înscriși (de fapt copii care urmează regulat cursurile). Dar nu se detaliază cum anume are loc această corelare, cost per preșcolar???

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

P11. B. Musai să existe și formarea ca eligibilă pentru cadrele didactice care vor utiliza instrumentele digitale. Aș urca la 5% minim alocarea în acest sens.

C. Fără formare, fără activități de implicare parentală, succesul intervențiilor este improbabil. REF a reușit să implementeze intervenții de succes la preșcolar prin implicarea părinților, prin întărirea colaborării cu comunitatea.

P12. 16-14 copii , 2 grupe X 2 spații, dar nu se definește separat creșă/preșcolar. Vor merge doar în preșcolar investițiile.

p.14. Dacă nu sunt eligibile chestuielile de management/salariale de implementare, eșecul e foarte probabil. Sau interesul va fi aproape inexistent. În comunitățile defavorizate accesarea acestor fonduri va fi rară.

P.15. Achiziția de echipamente. Se enumeră și "insruirea aferentă". Trebuie precizat mai clar acest lucru și la activități/cheltuieli eligibile.

AUTOR

Claudiu Marius Ivan

Expert Politici Publice

APR.

Raport trimestrial II de monitorizare a politicilor publice

PROIECT: "Educație egală – Împreună pentru copii" - 150220

Activitate proiect: A2 SISTEM DE IDENTIFICARE SI MONITORIZARE A POLITICILOR PUBLICE ACTUALE IN DOMENIUL EDUCATIEI

Autor:

Claudiu Ivan

Expert Politici Publice

Aprobat:

Andreea Nedelcu,

Manager proiect

Aprilie 2023

Evenimente de politică publică educațională relevante în perioada februarie - aprilie 2023:

FEBRUARIE 2023

9.02.2023: Ministerul Educației anunță repartizarea celor 1.200 de posturi de consilieri școlari. Cele 1.200 de posturi au fost repartizate în toate cele 42 de județe, pentru acest demers fiind avute în vedere mai multe criterii obiective. În primul rând, s-au corectat decalajele istorice înregistrate între județe. În al doilea rând, s-a ținut cont de diferențele de densitate a populației școlare de la un județ la altul. Astfel, se vor înființa cabinete de consiliere școlară în unități de învățământ de dimensiune mică și medie, cele mai multe dintre acestea fiind localizate în mediul rural.

https://www.edu.ro/comunicat_presa_08_2023_repartizare_1200_posturi_consilieri_scolari

16.02.2023: Bilaterală Ministerul Educației și Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse: prevenirea și intervenția interinstituțională în situații de violență asupra copiilor, inclusiv de violență școlară

https://www.edu.ro/comunicat_presa_11_2023_reuniune_bilaterala_ME_MFTES

16.02.2023: Programul național „Microbuze electrice pentru elevi”

https://www.edu.ro/comunicat_presa_12_2023_PN_Microbuze_electrice_pentru_elevi

24.02.2023: Lansare platformă educațională Saptamanaverde.edu.ro

https://www.edu.ro/comunicat_presa_14_2023_lansare_platforma_Saptamanaverde

24.02.2023: Referitor la situația infrastructurii clădirilor aparținând instituțiilor și unităților de învățământ preuniversitar din România, vă informăm următoarele: Începând de astăzi, 24 februarie, Ministerul Educației va face cunoscută, prin afișare pe site-ul instituției, situația clădirilor așa cum reiese din actualizările operate la nivelul unităților de învățământ în Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIIR). Lista cuprinzând încadrarea/neîncadrarea clădirilor într-o clasă de risc seismic va fi publicată în fiecare zi de vineri, cu datele actualizate în cursul săptămânii.

https://www.edu.ro/comunicat_presa_15_2023_informare_presa

UNIUNEA EUROPEANĂ

MARTIE 2023

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

13.03.2023: Ghidul Solicitantului pentru apelul „Construirea și dezvoltarea unei rețele-pilot de școli verzi”, lansat în consultare publică

https://www.edu.ro/comunicat_presa_15_2023_consultare_publica_ghid_solicitant_scoli_verzi_PNRR

29.03.2023: Sinteza rezultatelor obținute de elevii de clasa a VIII-a prezenți la simularea probelor din cadrul Evaluării Naționale (an școlar 2022 - 2023). I. Limba și literatura română - note mai mari sau egale cu 5: 75,3% (70,53% în 2022).

II. Matematică: note mai mari sau egale cu 5: 59,2% (60,58% în 2022)

https://www.edu.ro/comunicat_presa_21_2023_rezultate_simulare_ENVIII_2023

31.03.2023: Precizări cu privire la implementarea Componentei C 15: Educație din Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) - Componenta I5 - Cursuri de formare a utilizatorilor Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIIR) și ai instrumentului informatic al Mecanismului de Avertizare Timpurie (MATE) și intervenții sistemice pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii - 43 milioane de euro, rămâne în vigoare.

https://www.edu.ro/comunicat_presa_22_2023_precizari_implementare_proiecte_PNRR

APRILIE 2023

25.04.2023: Prima sesiune de informare pentru pilotarea metodologiei de monitorizare a segregării școlare. Reprezentanții celor 43 de unități de învățământ cu personalitate juridică, selectate pentru pilotarea metodologiei de monitorizare a segregării școlare, au participat, astăzi, 25 aprilie 2023, la o primă sesiune de informare cu echipele de proiect de la Ministerul Educației, DG REFORM și UNICEF.

https://www.edu.ro/comunicat_presa_24_2023_intalnire_pilotare_metodologie_antise_gregare

26.04.2023: Noi măsuri pentru combaterea violenței și a consumului de droguri în unitățile de învățământ. Au participat la o masă rotundă reprezentanți ai mai multor instituții relevante procesului de combatere a fenomenului, anume: Inspectoratele

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Școlare Județene, Direcțiile Generale pentru Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC), Birourile de Siguranță Școlară și Centrele de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog (CPECA).

https://www.edu.ro/comunicat_presa_25_2023_intalnire_lucru_masuri_combatere_violenta_droguri

ANALIZA politicilor publice

Metodologia de monitorizare stabilită prevede o schemă analitică focalizată asupra celor două componente cheie ale ecosistemului de învățare românesc (edusistem):

- a) **nivelul de incluziune școlară** (care este calitatea participării școlare – avem în vedere inclusiv nivelurile preșcolar și antepreșcolar) și
- b) **nivelul de echitate școlară** (amploua și rezultatele participării școlare).

În analiza de față avem în vedere demararea pilotării metodologiei de monitorizare a segregării școlare anunțată de minister. Această pilotare se va derula în 43 de unități de învățământ cu personalitate juridică. Pilotarea se derulează în contextul reglementărilor adoptate de Ministerul Educației pentru prevenirea segregării școlare, anume OME 6134/2016 pentru interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar și OME 5633/2019 pentru aprobarea metodologiei de monitorizare a segregării școlare.

Conform ordinelor menționate segregarea școlară este definită ca orice separare a elevilor în spații școlare precum clădiri, clase sau bănci în funcție de criterii precum apartenența etnică, dizabilitatea, statutul socio-economic al familiei (surprins prin caracteristici precum educația părinților sau tutorilor, eligibilitatea elevilor pentru a primi bursă socială, proveniența dintr-o familie monoparentală sau familie în care părinți sunt plecați de acasă ori proveniența copilului dintr-un centru de plasament instituțional), performanța școlară sau mediul de rezidență (rural/urban, în cazul liceelor).

Tema are o miză atât din punct de vedere al incluziunii școlare, dar și din punct de vedere al echității educaționale. Așa cum am definit acele două aspecte în metodologia utilizată incluziunea școlară are în vedere în mod esențial gradul în care elevul se simte confortabil în spațiul școlar (îl consideră un mediu prietenos) iar echitatea are în

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!Instrumente Structurale
2014-2020

vederea gradul în elevul poate obține din experiența școlară maxim în raport cu potențialul său.

Actele normative care reglementează segregarea școlară interzic separarea elevilor în funcție de criteriile menționate în diverse spații școlare (clădiri, clase, bănci) și fac din distribuția neomogenă a elevilor în aceste spații școlare un obiect de investigație, diagnoză și un aspect indezirabil.

Pilotarea monitorizării segregării școlare lansată de minister este doar o etapă preliminară care precede instituționalizarea la scară națională a procesului. Conform acestui proces fiecare școală va raporta în cadrul SIIIR un set de date privind caracteristicile fiecărui elev și, pe baza centralizării acestor date, se va putea analiza gradul de omogenitate al distribuției elevilor din categoriile de vulnerabilitate definite mai sus în diverse facilități educaționale. În cazul în care se va constata o concentrare a elevilor din anumite categorii de vulnerabilitate în anumite spații școlare acest lucru va reprezenta un semnal de alarmă care va implica adoptarea de măsuri. Aceste măsuri pot consta în realocarea elevilor în diverse spații școlare, prevenirea pe viitor a apariției acestor situații sau intervenții pentru creșterea calității serviciilor educaționale acolo unde se constată concentrarea elevilor din categorii vulnerabile.

Segregarea școlară înțelesă ca acces la servicii educaționale în grupuri separate definite de criteriile menționate are și derogări în actele normative menționate. De exemplu nu se consideră segregare școlară concentrarea elevilor de o anumită etnie în anumite clase cu scopul predării în limba maternă.

Sintetic, problematica segregării școlare are următoarele implicații asupra comportamentului actorilor implicați:

Context socio-economic particular, cu configurare normativă, valorică, culturală specifică a comunității	Miza avută în vedere	Reglementare publică relevantă pentru comportamentul:		
		Actorilor implicați în furnizarea serviciilor educaționale	Tutorilor/familiei copiilor în relație cu parcursul școlar al acestora	Altor părți interesate procesului educațional pentru a crește caracterul inclusiv și echitabil al acestuia
1. Nivelul de incluziune școlară		Procesul de desegregare școlară, o dată demarat, trebuie însoțit de măsuri de consiliere și mediere școlară sistematică.	Desegregarea școlară poate însemna accesul unei ponderi mai ridicate de elevi din medii vulnerabile la spații școlare unde calitatea educației este mai	Pedagogia diversității necesită alocarea de resurse suplimentare, necesită angajament din partea tuturor factorilor îndrituiți cu sarcini de

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!Instrumente Structurale
2014-2020

	<p>Impactul direct al măsurile de desegregare școlară, dacă vor avea loc, înseamnă schimbarea procesului pedagogic, apelul la tehnicile didactice de management al diversității culturale.</p> <p>Paradigma desegregării școlare va schimba modul de gestiune al spațiilor școlare dacă va fi aplicată deplin.</p>	<p>ridicată, dar și alocarea unei ponderi de elevii favorizați în medii unde calitatea educației este mai scăzută. În același timp desegregarea școlară poate însemna și creșterea disconfortului resimțit de elevii vulnerabili care ajung în spații nefamiliare, cu părinți și elevi refractari la prezența lor, chiar ostili. Există riscul unei creșteri a tensiunilor din școală. Coabitarea unei categorii de părinți din medii diferite va însemna eforturi suplimentare din partea școlii și a media relația de interacțiune directă între grupuri diferite.</p>	<p>reglare a ambientului școlar – consilieri școlare, psihologi școlari, mediatori școlari.</p>
2. Nivelul de echitate școlară	<p>Per ansamblu desegregarea școlară ar trebui să genereze, în mod normal, creșterea de ansamblu a numărului celor care își maximizează înzestrările prin participarea școlară. La medie rezultatele școlare ar trebui să sporească. Dar cu eforturi sporite din partea cadrelor didactice, care vor fi nevoite să gestioneze diversitatea, clase cu copii din medii diferite, cu nivel de implicare parentală diferită. Una dintre provocări este legată de educația remedială care va fi un mijloc de a media diferențele de echitate dintre elevi.</p>	<p>Desegregarea școlară ca politică sistemică asumată va conduce la un număr sporit de beneficiari vulnerabili mai mulțumiți de rezultatele școlare; încete școli private. În același timp un număr sporit de beneficiari favorizați vor fi nevoiți să depună eforturi suplimentare pentru a obține maximul din ce poate copilul lor. Se poate manifesta tendința, în acest context, a unor părinți cu posibilități de a emigra</p>	<p>În mod cert procesul de desegregarea școlară dacă va fi dus la final, la ultimele consecințe, va alerta și solicita alte instanțe publice pentru a participa și a susține provocările apărute în sistem. Nevoia de consiliere școlară, de voință din partea structurilor supraordonate (Inspectorate Școlare, ARACIP) va fi majoră. Un actor instituțional de luat în calcul pentru parteneriat sunt liceele pedagogice care pot plasa, în practică, viitoare cadre didactice pentru a contribui la incluziune și echitate educațională.</p>
<p>REZULTAT - tip edusistem (ecosistem de învățare):</p> <p>Măsurile de politică publică privind desegregarea școlară vor arăta, în prima fază, un tablou la moment al modului în care educația este primită de diverse categorii sociale vulnerabile. În pasul II vor fi identificate consecințele acestei segregării școlare sau, mai degrabă, cu ce tip de educație este asociată segregarea școlară. Ipoteza este că analiza segregării școlare va conduce, de asemenea, la identificarea inechităților educaționale. În fapt este calea și rezultatul găsit de J. Coleman când, în anii 60, a analizat segregarea școlară din America: inechitățile educaționale însoțeau și coabitau cu fenomenul segregării școlare. În fapt calitatea serviciilor educaționale este dependentă de "calitatea" beneficiarilor acestor servicii educaționale în sensul în care reacția părinților poate regla (accentua sau reduce) calitatea furnizării serviciilor educaționale.</p>			

Concluzii

Analiza derulată s-a concentrat asupra desegregării școlare și măsurilor de reglementare a acestui fenomen adoptate în România.

OME 6134/2016 pentru interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar și OME 5633/2019 pentru aprobarea metodologiei de monitorizare a segregării școlare vor conduce, prin aplicarea lor, la identificarea situațiilor de segregare școlară, la identificarea consecințelor în plan educațional a acestor măsuri și la adoptarea unor măsuri de desegregare școlară (acolo unde nu există derogări). Una dintre situațiile identificabile anticipate este asocierea segregării școlare cu o calitate mai scăzută a serviciilor educaționale primite de elevi. Dus la capăt procesul de desegregare școlară va însemna omogenizarea spațiilor sociale prin dispersia în acestea a elevilor din categorii vulnerabile precum elevii romi, cei cu dizabilități, cu statut socio-economic redus etc. Acest lucru va ridica provocări specifice cadrelor didactice care vor trebui să gestioneze diversitatea prin tehnici pedagogice specifice.

În același timp părinții vor recepta diferit situația. Cei din medii vulnerabili vor primi pozitiv situația, cel mai probabil, dar nu în mod necesar. Plasarea într-un mediu ostil, care nu îi vrea, s-ar putea să nu fie pe placul acestora. Părinții din medii favorizate vor primi cel mai probabil negativ desegregarea școlară, provocările pedagogice adiționale ale diversității și interacțiunea directă cu elevii cu altă istorie de socializare va fi, poate, refuzată și respinsă de aceștia. Evadarea în spații școlare private va fi poate una dintre opțiuni.

În cadrul dezbaterilor care vor avea loc la nivel local, în cadrul școlilor din județul Mureș (pornind de la experiența școlii Gornești) se pot aborda aspecte privitoare la modul în care produc efecte sau sunt utilizate măsurile și reglementările de politică publică amintite, precum:

1. Desegregarea școlară va conduce la reducerea abandonului școlar? Va conduce la creșterea rezultatelor școlare, a educabilității elevilor în ansamblu?
2. Cum văd cadrele didactice desegregarea școlară? Ce implicații sunt considerate? Ce comportamente pot fi anticipate din partea acestora?

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

3. Cum văd părinții desegregarea școlară și diversitatea socio-culturală în școli?
Părinți vulnerabili vs. părinți avantajați socio-economic. Ce comportamente pot fi anticipate?
4. Ce măsuri pot fi luate pentru a implementa măsurile de desegregare școlară evitând creșterea tensiunilor intrașcolare și plecările din sistem ale părinților avantajați?
5. Care este rolul măsurilor remediale și cum pot fi ele implementate în acest context?

Raport trimestrial III de monitorizare a politicilor publice

PROIECT: "Educație egală – împreună pentru copii" - 150220

Activitate proiect: A2 SISTEM DE IDENTIFICARE SI MONITORIZARE A POLITICILOR PUBLICE ACTUALE IN DOMENIUL EDUCATIEI

Autor:

Claudiu Ivan

Expert Politici Publice

Aprobat:

Andreea Nedelcu,

Manager proiect

Iulie 2023

Evenimente de politică publică educațională relevante în perioada Mai - Iunie 2023:

Mai 2023

22.05.2023: Pe 22 mai 2023 a fost declanșată o grevă generală în sistemul de învățământ din România, care a implicat 150.000 de profesori și încă 60.000–70.000 de cadre didactice și auxiliare, cerând o creștere a salariilor în educație cu 25%.

https://ro.wikipedia.org/wiki/Greva_profesorilor_din_Rom%C3%A2nia_din_2023

23.05.2023: A fost trimis spre publicare în Monitorul Oficial ordinul de ministru pentru modificarea Calendarului de administrare a Evaluărilor Naționale la finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a în anul școlar 2022 - 2023.

https://www.edu.ro/informare_modificare_calendar_ENVI

26.05.2023: Informare (3): Actualizare calendar înscriere învățământ primar 2023 – 2024

https://www.edu.ro/informare_actualizare_calendar_inscriere_invatamant_primar

https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Legislatie/2023/Ordin_4315_modificare_Calendar_inscriere_primar_2023_2024.pdf

Iunie 2023

7.06.2023: Memorandum privind adoptarea unor principii generale în vederea îmbunătățirii statutului personalului didactic, didactic auxiliar și nedidactic din sistemul național de învățământ și valorizarea carierei didactice

https://www.edu.ro/Memorandum_crestere_salariala_Educatie

https://www.edu.ro/sites/default/files/Memorandum_crestere_salariala_Educatie.pdf

12.06.2023: Guvernul a adoptat, luni, ordonanța de urgență privind majorările salariale pentru personalul din Educație, publicată în MO numărul 514, din 12 iunie anul curent. Documentul oficial poate fi consultat la finalul textului din linkul de mai jos.

UNIUNEA EUROPEANĂ

<https://stirileprotv.ro/educatie/criza-in-educatie-sindicalistii-decid-luni-daca-accepta-noua-oferta-a-guvernului-zdeocamdata-este-greva.html>

IULIE 2023

3.07.2023: Informare privind prelungirea perioadei depunerii dosarelor pentru programul Școli-Pilot în anul școlar 2023 - 2024

https://www.edu.ro/scoli_pilot

4-5.07.2023: Evaluarea Națională a absolvenților de clasa a VIII-a (sesiunea 2023): sinteza rezultatelor înregistrate după soluționarea contestațiilor:

https://www.edu.ro/comunicat_presa_57_sinteza_rezultate_finale_ENVIII_2023

Ierarhia la nivel județean/al Municipiului București a absolvenților clasei a VIII-a care participă la admiterea în învățământul liceal pentru anul școlar 2023 - 2024 este disponibilă începând de astăzi, 5 iulie, ora 18:00

https://www.edu.ro/info_publicare_ierarhie_admitere_liceu_2023

<http://static.admitere.edu.ro/2023/>

6.07.2023: Pachetul de legi ale educației „România Educată” (Legea învățământului preuniversitar și Legea învățământului superior) a fost publicat în Monitorul Oficial, miercuri, 5 iulie. Este, astfel, în vigoare, o nouă lege care reglementează educația din România.

https://www.edu.ro/proiecte_legi_educatie_Romania_Educata

6.07.2023: [Consultare publică] Ghidul Solicitantului pentru apelul Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS) Runda a II-a - Școli mici. Reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii rămâne prioritară pe agenda Ministerului Educației, care, în calitate de coordonator de reforme și investiții finanțate prin Planul Național de Reformă și Reziliență (PNRR), lansează în consultare publică Ghidul solicitantului aferent apelului de proiecte PNRAS Runda a II-a Școli mici, finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență - Componenta C15: Educație.

https://www.edu.ro/consultare_publica_ghid_solicitant_PNRAS_II_scoli_mici

7.07.2023: Ministerul Educației, cu sprijin tehnic din partea DG REFORM și în parteneriat cu OECD, a organizat ateliere de lucru pentru a analiza împreună cu actorii-cheie din sistemul educațional implementarea viziunii România Educată.

https://www.edu.ro/comunicat_presa_62_OCDE_Romania_Educata

11.07.2023: Informare privind prelungirea termenului pentru înscrierea/reînscrierea în rețeaua de unități-pilot care utilizează exclusiv catalogul electronic

https://www.edu.ro/scoli_pilot

18.07.2023: Analiză: Dacă vrei o notă bună la examen contează de unde ești și cine îți sunt părinții. Analiza rezultatelor la Evaluarea Națională din toate cele 3.100 de localități. Totdeauna elevii ce provin din mica intelighenție rurală sau din oraș mic obțin aceleași note mari ca elevii din urbanul mare.

<https://www.libertatea.ro/opinii/daca-vrei-o-nota-buna-la-examen-conteaza-de-unde-esti-si-cine-ti-sunt-parintii-analiza-rezultatelor-la-evaluarea-nationala-din-toate-cele-3-100-de-localitati-4605401>

Analiza ministerului privind rezultatele la evaluarea națională:
https://www.edu.ro/sites/default/files/04_07_2023_Dosar_presa_ENVIII_finale_DC_siete.pdf.pdf

19.07.2023: [Consultare publică] Procedură privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolariilor/preșcolariilor/elevilor și personalului școlii, precum și al altor situații corelate, în mediul școlar. Propunerile și sugestiile cu privire la proiectul supus consultării publice pot fi trimise în următoarele 10 zile calendaristice (de la data publicării) pe adresa de e-mail dezbateripublice@edu.gov.ro.

https://www.edu.ro/consultare_publica_proiect_procedura_management_violenta_scoli_49_2023?fbclid=IwAR0FoRNEGfOuzopCR7k8c_WMt85tbUIP9bkqjz3317f9Pvq-KXHKzc2FCko

https://www.edu.ro/sites/default/files/Proiect_Procedura_management_cazuri_violenta_scoli.pdf

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

21.07.2023: Au fost lansate primele 4 ghiduri pe Programul de Educație și Ocupare. Cele 4 apeluri sunt: 1. Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare I – Confederații; 2. Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare II – Federații; 3. Consolidarea dialogului social și a parteneriatelor pentru ocupare și formare III – Organizațiile Societății Civile; 4. Ține pasul

<https://www.fonduri-structurale.ro/stiri/31902/au-fost-lansate-primele-4-ghiduri-pe-programul-de-educatie-si-ocupare?fbclid=IwAR2dwLZF3Oq2rl62gpYCeO4abR-Ck3ynPSRjaCsHh7Jx7jRLVwZuDYYar-c>

ANALIZA politicilor publice

Metodologia de monitorizare stabilită prevede o schemă analitică focalizată asupra celor două componente cheie ale ecosistemului de învățare românesc (edusistem):

- a) **nivelul de incluziune școlară** (care este calitatea participării școlare – avem în vedere inclusiv nivelurile preșcolar și antepreșcolar) și
- b) **nivelul de echitate școlară** (amploua și rezultatele participării școlare).

În analiza de față avem în vedere pachetul de legi ale educației „România Educată” (Legea învățământului preuniversitar și Legea învățământului superior) care a intrat în vigoare prin publicarea în Monitorul Oficial, analiza creșterilor salariale ale personalului din învățământul preuniversitar rezultat al grevei profesorilor din învățământul preuniversitar, analiza notelor la evaluarea națională din anul 2023, procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului școlii, precum și al altor situații corelate, în mediul școlar și evaluarea serviciilor educaționale din perspectiva cadrelor didactice.

Există un adevăr esențial care uneori este uitat: *calitatea serviciilor educaționale înseamnă, de fapt, calitatea prestației în sala de clasă a cadrului didactic.* Într-o astfel de înțelegere a lucrurilor politicile educaționale care intenționează creșterea calității educaționale sunt obligate să se centreze pe modul în care cadrele didactice performează în sala de clasă, să găsească acele mijloace, soluții de politică publică

care vor conduce la comportamente de predare dezirabile, care servesc scopului de a asigura o bună calitate în educație. Atât nivelul de incluziune educațională, cât și nivelul de echitate educațională depind, fundamental, de modul în care cadrele didactice se poziționează în spațiul școlar. Întrebarea de fond este, așadar, cum anume pot fi cadrele didactice motivate pentru a performa incluziv și pentru a fi centrate prioritar în a asigura echitate educațională. Fără îndoială sunt măsuri de politică publică care pot sprijini sau facilita comportamentele dezirabile ale cadrelor didactice precum dotări cu instrumente TIC (videoproiector, tablă inteligentă), reducerea efectivului de elevi din clasă, personal auxiliar suport (precum consilierii școlari, psihologi școlari etc.), programe precum "Școală după școală" sau politici de desegregare școlară. Dar întrebarea cheie este: schimbă acestea comportamentul cadrelor didactice în mod fundamental? Astfel de măsuri de politică educațională precum cele menționate pot facilita, cum spuneam, un comportament didactic orientat către incluziune și echitate educațională, dar nu sunt o garanție a acestuia. Instrumentele TIC pot rămâne nefolosite, de asemenea colaborarea cu personalul auxiliar de sprijin poate să nu fie inițiată sau solicitată de cadrul didactic sau programul ȘdȘ sau politicile de desegregare educațională pot să nu fie susținute și implementate (adecvat) de către cadrul didactic. Se întâmplă astfel pentru că există un nivel ridicat de discreționaritate al cadrelor didactice în deciziile pe care le iau în spațiul școlii, în orientarea comportamentului propriu.

Comportamentul uman are, chiar în cadrul unei organizații publice, un nivel ridicat de imprevizibilitate. Regulile existente, anumite recomandări pot constrânge doar parțial modul de comportare și manifestare a cadrelor didactice. Pot exista, desigur, stimuli pentru a orienta comportamentul într-o direcție anume – precum stimuli financiari de tipul salariului de merit sau diverse recompense simbolice condiționate de anumite rezultate – dar nici acestea nu garantează o performare adecvată a cadrelor didactice.

Din altă perspectivă un mobil comportamental se găsește nu doar la nivelul sancțiunilor sau recompenselor (jaloane din exteriorul persoanei) dar și la nivel interior, în conștiința persoanei, în vocația asumată de aceasta. Este vorba de o misiune asumată, interiorizată, un proiect de viață la care cadrul didactic se

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

raportează și care îi ghidează fundamental comportamentul (vezi modelul portretizat în literatură al domnului Trandafir).

Greva profesorilor din învățământul preuniversitar a reprezentat o răbufnire a unor nemulțumiri acumulate de cadrele didactice care a paralizat, cel puțin parțial, sistemul de învățământ în lunile mai și iunie. Revendicarea principală a cadrelor didactice a fost creșterea nivelului salarial și corelarea acestuia cu un reper fix, mai generos, reprezentat de salariul mediu pe economie. În cele din urmă dezideratul cadrelor didactice a fost satisfăcut, opinia publică a susținut, în general, demersul profesorilor.

Întrebarea cheie care se pune, în acest context, este legată de implicațiile acestei măsuri asupra calității serviciilor educaționale, atât în ceea ce privește incluziunea educațională, cât și în ceea ce privește echitatea educațională, așa cum le-am definit noi în prezentul material. Prin creșterea salarizării cadrelor didactice se vor modifica comportamentele cadrelor didactice în raport cu calitatea participării școlare a elevilor (crearea unui ambient școlar mai incluziv, mai prietenos) și în raport cu rezultatele școlare obținute de elevi (rezultate echitabile, care să reflecte capabilitățile de înzestrare nativă a elevilor, nu originile sociale, contextul social suport al acestora)? Întrebarea de mai sus poate avea și o altă nuanță: creșterea salarială în învățământul preuniversitar va conduce la popularea sistemului de educație cu specialiști în mai mare măsură capabili și motivați în a asigura incluziune educațională și echitate educațională?

Politicile salariale din educație pot avea o dublă funcție: pe de o parte pot motiva suplimentar cadrele didactice să aibă o performanță adecvată în sala de clasă, fiind de asemenea o condiție favorizantă pentru renunțarea opțiunii unui al doilea job - la care apelează unele cadre pentru completarea venitului. Pe de altă parte un nivel salarial mai ridicat poate crește atractivitatea carierei didactice, poate determina persoane mai capabile și înzestrate să urmeze o carieră didactică.

Însă, cele două perspective menționate aici, nu pot garanta că în viitor, în anii următori, prestația la sala de clasă a cadrelor didactice se va îmbunătăți și, implicit, calitatea serviciilor educaționale furnizate în România se va îmbunătăți atât în ceea

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

ce privește incluziunea educațională, cât și în ceea ce privește echitatea educațională.

Rezultatele la evaluarea națională din 2023 arată, destul de clar, un nivel ridicat de inechitate educațională. O analiză publicată în media românească asupra rezultatelor la evaluarea națională¹ ne arată faptul că există discrepanțe majore între localitățile din mediul rural, orașele mici și marile orașe (municipii) din România. Pe de altă parte aceeași analiză mai arată faptul că cea mai mare variație în rezultatele școlare se manifestă la nivel de unitate școlară, în cadrul unității școlare, ceea ce denotă că rezultatele școlare depind, prioritar, nu de mediul școlar în sine (cadre didactice, ambient școlar) ci de familia și condițiile suportive, de sprijin, oferite de familie. Altfel spus un elev din mediul rural are șanse relativ egale de reușită școlară cu ale unui elev din mediul urban provenit din familie cu situației sociale similare (același nivel educațional al părinților, situație economică similară). Familia și mediul de proveniență contează mai ales, apoi școala. Mai mult, un elev din mediul rural cu situație socială avantajoasă are șanse de reușită școlară mai mari comparativ cu un elev din mediul urban dezvoltat, dar provenit dintr-un mediu mai puțin favorabil.

Situația aceasta are o semnificație extrem de importantă: dovedește faptul că școala românească nu are mijloace prin care să compenseze neajunsurile cauzate de mediul social de proveniență (precum o educație redusă a părinților reflectată în incapacitatea de a orienta copilul în puzzle-ul școlar, sprijin insuficient încă din primii ani de viață, sărăcie etc.). Altfel spus școlile din România nu pot asigura echitate educațională, nu pot pune în valoare maximal talentele elevilor atunci când aceștia nu se bazează pe o familie capabilă să le ofere un sprijin și suport ridicat. Ceea ce reprezintă o concluzie îngrijorătoare.

O altă politică supusă dezbaterii publice în perioade de referință analizată este procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolărilor/preșcolărilor/elevilor și personalului școlii, precum și al altor situații corelate, în mediul școlar. O astfel de măsură este de natură a crește nivelul de incluziune școlară, a asigura un ambient școlar prietenos, atrăgător pentru elev.

¹ <https://www.libertatea.ro/opinii/daca-vrei-o-nota-buna-la-examen-conteaza-de-unde-esti-si-cine-ti-sunt-parintii-analiza-rezultatelor-la-evaluarea-nationala-din-toate-cele-3-100-de-localitati-4605401>

Este important că în procedura menționată este definită nuanțat violența școlară, ea având atât o dimensiune derivată din interacțiunea directă, față în față, dar și una generată de interacțiunea mediată de TIC (cyberbullying). În același timp violența este definită atât prin agresiunea vizibilă, fizică, dar și prin cea psihologică, emoțională. Meritoriu este de asemenea faptul că sunt definite și tipurile de violență în funcție de diadele participante la interacțiune – elev/elev, elev/cadru didactic, alt personal al școlii sau alte persoane /elev și spațiul unde se manifestă această violență: în spațiul școlar sau în afara școlii.

Procedura amintită definește și grade diferite ale violenței școlare (ușoară, gravă) dar și modalități de management, specific, al diferitelor tipuri de violență școlară.

Mai este de menționat faptul că procedura definește și echipa multidisciplinară și interinstituțională care intervine în situațiile care fac obiectul acestei proceduri, constituită din profesioniștii menționați în componența minimă prevăzută de HG 49/2011² (asistentul social, psiholog, medic, polițist, jurist), la care se adaugă, obligatoriu, unul din membrii personalului din unitatea de învățământ: directorul, educatoarea/profesorul învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar și mediatorul școlar, dacă este cazul.

Și în acest caz, rezultatele depind, însă, de modul în care prevederile sunt aplicate la nivelul școlii, de actorii chemați să le implementeze.

Sintetic, politicile de creșterea a salarizării cadrelor didactice și cele pentru reducerea violenței școlare au următoarele implicații posibile asupra comportamentului actorilor implicați:

		Reglementare publică relevantă pentru comportamentul:		
		<i>Actorilor implicați în furnizarea serviciilor educaționale</i>	<i>Tutorilor/familiei copiilor în relație cu parcursul școlar al acestora</i>	<i>Altora părți interesate procesului educațional pentru a crește caracterul inclusiv și echitabil al acestuia</i>
Context socio-economic particular. cu	Miza avută în vedere			

² HOTĂRÂRE Nr. 49 din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state.

<p>1. Nivelul de incluziune școlară</p>	<p>Salarizarea sporită a cadrelor didactice poate conduce atât la modificarea comportamentului cadrelor didactice în sensul creării unui mediu mai incluziv, o motivație mai ridicată de a trata echilibrat toți elevii, inclusiv pe cei vulnerabili, cât și la creșterea atractivității carierei didactice. Însă acest aspect ar trebui măsurat, monitorizat. De asemenea politica educațională care a luat forma procedurii de gestionare a managementului violenței școlare poate crea un ambient școlar mai incluziv, în care agresiunile fizice sau simbolice suferite de elevi să fie eradicate din spațiul școlar.</p>	<p>Recompensa salarială sporită poate contribui și la o relaționare mai adecvată între cadrele didactice și părinți. Totuși, un astfel de efect este mai degrabă indirect. Eforturile de reducere a violenței școlare prin instituirea unei proceduri specifice de management a cazurilor de violență școlară vor avea în schimb, mai degrabă, un impact asupra relației dintre școală și părinți. Procedura respectivă va putea identifica și semnalele mai adecvat cazurile de violență școlară și, implicit, va putea conduce la o implicare mai largă a părinților în activitățile școlii în această privință.</p>	<p>Și personalul auxiliar școlar va beneficia de creșterile salariale, în mod firesc și prestația acestora ar trebui să se îmbunătățească, însă acest lucru nu e garantat. În schimb managementul violenței școlare conform procedurii propuse va implica participarea asistentului social, psihologului, medicului, polițistului, juristului. Rămâne de văzut dacă cooperarea în combaterea violenței școlare între aceste părți va putea fi una eficientă în toate cazurile.</p>
<p>2. Nivelul de echitate școlară</p>	<p>Creșterea salarială ar putea conduce la o motivație și dedicație sporită în rândul cadrelor didactice pentru a genera o creștere a rezultatelor școlare pentru toți elevii, inclusiv pentru cei vulnerabili. În acest mod ne putem aștepta la o creștere a echității educaționale, dar nu în mod necesar atâta vreme cât activitatea cadrelor didactice nu se centrează și pe generarea de echitate. Reducerea violenței școlare va genera, în mod firesc, o participare școlară mai largă, inclusiv a celor vulnerabili, un câștig mai ridicat al acestora din trecerea prin spațiul școlar.</p>	<p>Creșterea salarială va putea contrabalansa fenomenul meditațiilor private, care creează inechități în sistem. Un salariu sporit va putea crea premise pentru implicarea mai largă a cadrelor didactice în activități remediale, de sprijin pentru copiii vulnerabili, fapt de natură a reduce inechitățile în educație. Reducerea violenței școlare va putea avea un impact asupra gradului de participare a elevilor din grupuri vulnerabile.</p>	<p>Creșterea salarială acordată cadrelor didactice va oferi un nou imbold pentru așteptări mai mari de la cadrele didactice în raport cu rezultatele școlare. Atât părinții, dar și instanțele supraordonate școlii, cu rol de monitorizare și verificare, vor aștepta rezultate școlare mai ridicate. Vor apărea ele? Vor exista mai mulți elevi, din fiecare cohortă, care participă la activități școlare? Vor obține rezultate mai bune cei care participă la procesul școlar?</p>
<p>REZULTAT - tip edusistem (ecosistem de învățare): Recentele măsuri de politică educațională constând în creșterile salariale a reprezentat o condiție necesară, dar nu și suficientă pentru a genera un sistem educațional mai incluziv și mai echitabil. În esență recompensele salariale adecvate, un salariu decent, reprezintă un imbold pentru o prestație de calitate a cadrelor didactice în sala de clasă și în spațiul școlar fapt care se traduce într-o mai bună calitate a serviciilor educaționale. Alături de motivația mai bună în sine pentru un act educațional mai de calitate pot exista consecințe pozitive și prin reducerea probabilității unor cadre didactice de a asuma și un al doilea job, în afara contractului cu școala (la diverse centre afterschool private, meditații etc.) – fapt care permite o mai bună focalizare a acestora pe actul didactic în sine –</p>			

și creșterea atractivității carierei didactice având ca efect creșterea calității resursei umane nou intrate în sistem. De asemenea măsurile pentru un mai bun management al violenței școlare vor putea contribui la un nivel de incluziune școlară sporit, în care surse de stres și de deteriorare a ambiantului școlar vor fi mai ușor prevenite și îndepărtate.

Însă sunt suficiente aceste măsuri? Nu neapărat. Lucrurile pot rămâne identice, ca până acum, dacă măsurile de politică educațională anterior discutate nu vor fi însoțite de orientarea comportamentelor cadrelor didactice, de care depinde până la urmă calitatea educației școlare. Aceste măsuri – creșterea salarială, procedura de management a violenței școlare - vor trebui încadrate de noua lege a educației unde sunt promise a se activa noi măsuri de natură a contribui la creșterea gradului de incluziune și echitate educațională. Ne gândim de exemplu la programul educației remediale, la hrana caldă furnizată elevilor, la măsurile de desegregare școlară, la extinderea educației preșcolare, la creșterea numărului de specialiști auxiliari care activează în sistem (consilieri școlari), reforma monitorizării calității serviciilor educaționale și la eforturile pentru creșterea calității resursei umane care activează în sistem. O mai bună salarizare este o condiție de bază, esențială, pentru a putea demara o astfel de reformă de fond în educație, dar provocarea cheie rămâne managementul corelat al tuturor măsurilor prevăzute de legea educației pentru a produce efectele scontate în planul incluziunii și echității.

Concluzii

Analiza derulată s-a concentrat asupra celor mai importante măsuri de politică educațională întâmplătoare în perioada mai-iulie 2023. Am avut în vedere în mod specific intrarea în vigoare a pachetului de legi ale educației „România Educată” (Legea învățământului preuniversitar și Legea învățământului superior) prin publicarea în Monitorul Oficial, măsurile de creșteri salariale pentru personalul din învățământul preuniversitar adoptate ca urmare a grevei din învățământ și supunerea în dezbatere publică a procedurii de management a cazurilor de violență școlară. Toate acestea alcătuiesc premise pentru schimbarea de fond a calității serviciilor educaționale din România atât în ce privește nivelul de incluziune educațională, cât și nivelul de echitate educațională.

Am argumentat faptul că sporirea nivelului salarial al cadrelor didactice reprezintă condiția necesară, dar nu și suficientă pentru a genera o creștere sistematică a nivelului calității serviciilor educaționale și, implicit, a nivelului de incluziune și echitate educațională. În mod cert creșterea salarială reprezintă un imbold și o motivație suplimentară pentru o performare adecvată la sala de clasă a cadrului didactic. Calitatea serviciilor educaționale înseamnă de fapt performare de calitate în sala de clasă a cadrelor didactice. Însă, comportamentul cadrelor didactice, pentru a

putea genera un mediu mai incluziv și mai echitabil este nevoie a se conecta și a naviga adecvat și printre celelalte măsuri de politică educațională prevăzute de noua lege a educației naționale sau prin procedura de management a violenței școlare.

Noua lege a educației preuniversitare (România educată) propune mai multe măsuri și pachete de măsuri care pot avea un impact semnificativ asupra incluziunii și echității educaționale, precum: programul educației remediale, de hrană caldă furnizată elevilor, măsurile de desegregare școlară, extinderea educației preșcolare, creșterea numărului de specialiști auxiliari care activează în sistem (consilieri școlari), reforma monitorizării calității serviciilor educaționale sau eforturile pentru creșterea calității resursei umane care activează în sistem – pentru a da doar câteva exemple.

O mai bună salarizare este o condiție de bază, esențială, pentru a putea demara o astfel de reformă de fond în educație, dar provocarea cheie rămâne managementul corelat al tuturor măsurilor prevăzute de noua lege a educației pentru a produce efectele scontate în planul incluziunii și echității. Există riscul, manifestat de altfel în multe politici educaționale adoptate până acum, ca măsuri bine intenționate să devină simple exerciții birocratice, cu efecte doar la nivelul hârtiilor de intenție elaborate la nivelul școlilor, dar fără vreun efect real în comportamentul cadrelor didactice în sala de clasă, cel care contează cu adevărat. În fapt aceasta este marea miză a noilor legi ale educației: să reușească să producă, prin măsurile prevăzute, schimbarea comportamentelor actorilor prin care serviciile educaționale sunt furnizate, în sensul creșterii incluziunii și echității educaționale. În acest sens managementul aplicării prevederilor noilor măsuri de politică educațională devine chiar mai important decât prevederile în sine, așa cum sunt ele descrise în actele normative.

IVAN MARIUS CLAUDIU